# Votadec Gwengam 1906

*(War an ton a gerod)*

BIBLIOTHÈQUE RENNES DE LA VILLE

I

1

Gwengampiz a tro-war-zro, chilaouit, me o ped
Eur zon war ar votadec a bezit holl war c'hed ;
Digorit ho taoulagad, ho sperejou ive,
A gwelomp en pe sort tû e m'an ar wirione.

2

Daou Vikomt so war ar renk en taol-man da Wengam
Unan 'ya gant an hent eon, eun all gant an hent kam ;
Ar c'henta 'zo eur post mad evit ar Republic ;
Ma ve gret deuz egile sklaer e kœfle prestic.

3

Ar Republic 'deuz tennet ar bobl deuz ar vouillen,
A nez 'oamp c'hoaz vel loenet dindant an dropo gwenn ;
Ganti Gustav Kergezec za skoaziet gant *ar rû* ;
Duroskoat êo an *Ourz-gwen*, harpet gant ar zae du !

4

Duroskoat a zo chomet kousket war an trëo koz
El lëc'h Kergezec pell-zo n'euz o sklapet er foz !
Ar c'henta 'vale a souz (!) Kergezec war araok !
Votomp gant heman, paotret, a difennomp hom c'hroz.

5

Duroskoat n'euz gret biskoaz met stourm ag enebi
Deuz ar Republic c'ha mad breman gant pop hini ;
A ma ne ken hor mibien met daou vloa da ober
Dan an drapo, n'êo ked c'hen, so penn-kaoz, ma zud ker :

6

Duroskoat gant Rozabaou 'oa deuz ar re wassa
O c'harz na deuche biken demp al lezen daou-vloa ;
Ma vije bed gret d'ho giz a zentet deuz ho c'haoz,
'Raechemp c'hoaz pemp a seiz vloa evel en amzer goz !

7

Beb taol 'raer lezennou mad vit al labourërien
Votet a zo pansion d'ar paour-kaez ansien ;
Ma talc'h ar bed war vravâd, gwelit-ta, mignonet,
Eo en despet d'ar re *wenn*, dre *republikanet*.

8

M'ar gê dilamet ho fae digant ar veleyen
E z'heint oc'h unan penn-kaoz o c'hoari re ho fenn ;
A viskoaz o d'euz klasket, harpet gant an Noblanz,
C'hoza brezel a bossen em pëwar c'horn a Franz !

II

9

Pa ve ken maest a mevel evit e n'em ober
An disparti en tre-se 'zo eun dra nesesser :
Rak biskoaz maest 'oe gwelet o plega d'eur mevel
Er skoi ag en insulto dre holl a wez hûel (?)

10

N'hell ked chom da baëa tud da zispen anezan ;
Ma vijent bed fur n'oa ked êrûet kemet-man ;
El lëc'h kemer an hent mad 'd'euz trôet en hent fall,
Ar relijion, gwelit, âman zo didamal.

11

Rak biskoaz Republic Franz deuz bed klasket diskar
Hom c'hredennou, har gijou, n'hebléc'h war he douar :
An enebourien gwassa d'ar gwir lezen Gristen
Eo an Noblansou lorc'huz ag ar falz-beleyen ;

12

Treï a reont kement-so er c'hontrol ag en gin
Vit derc'hel dall da viken ar bobl dindan ho glin ;
Ar relijion deze nê met eun digare
Da zerc'hel ar sperejou krabestet dindanne.

13

An Ilizou, ma zud vad, gând ar pez so enne
Paëet mil gwech ! gant hon tud, so dimp a nê ked dê ;
Mil aon o deuz na deufer kement-man da gompren ;
Rag neuze lëc'h beza *maest* ne voint met *merveillen !*

14

Ma vije ked estimet an traou pere zo d'ac'h
Ar re-man 'dije hellet o c'hempen klenk er zac'h (! ?)
Vel sent chapel Kervenac'h em paroz Plouneve
Gwezet *tout* (!) gant ar person, na wie den dare !

15

Neuz netra met kement-man d'o renta fuloret,
Kounaret a grenn ! eneb ar Republikanet :
Jezuz 'laezez er lac'ha, ag hint en he hano,
A garfe laket skwill goad'tal dor an ilizo !

16

Goaz dê pa reont met stourm vel peunou skanv a foll )
Deuz stur ar gwir Republic ne glask med vad an holl ;
Ra veofont deuz ho micher breman vel pob hini,
N'heb a gemer karg Jezuz a gle er c'honzanvi.

17

Ogen, Jezuz 'oa lac'het vit difen kaoz ar paour
Hint, harpet gant an Noblanz, a zo perc'hen d'an aour ;
Met se n'harz fælt-tam oute da chach ar pob gwella
Digant ar re 'renk poania beno gonit ho bara.

18

Pad ma vemp o labourat e veint o korfata,
C'hoaz na leront vit kristen er beden vit netra ;
Ar baradoz ag ar zent, Doue ag ar werc'hez,
Zo gante, holl, en *ancher* : pebeuz tristidigez !

B 5

III

19

Gwerza ker koss kojou kleuz a c'ha gant an avel !
Setu an holl garante 'deuz vit ar bobl izel...
Gwelomp an Noblanz breman 'n 'eur glëo gante ervad
Da heur gignat ac'hanomp 'vel touza eun danvad :

20

An arc'hant 'tre ho daouarn, d'an douarou perc'hen,
'Sklepont an holl druajou war geïn ar goërijen ;
Goude feurmi ker deze ar plasou, mad a fall,
War an holl lizerou-feurm vo divizet traou-all :

21

Drœt chasse vite hebken ; diskarga ar plasou,
(Mont velse deuz dan an taol (!) vel ma kresk ar c'hargou ;)
Kemer assuransou-tan, ober pob tra d'ho giz,
Ma ver ûhalet gante, bob taol 'n 'eur stum iskiz !

22

Ma rit biken eur plass mad deuz douar treud a fall
E kresko dac'h ar priz-feurm, pe skampit el lëc'h all ?
Rankout laket kresk, tud kaez, war ho poan, ho labour,
Chom zamet 'pad ho pûe dindan pao tud treitour !

23

Ho c'hoajou 'zo diwallet gant gwardou, hir ho dent !
A nê ked brao, me lar dac'h, n'eur gaout gante en hent ?
Daoust goude da biou ar fœlt vo rôet da gredi
E klask ar sort-se n'heblëc'h, intërest pop-hini ? !

24

N'ag er Gambr, n'ag er Senat biskoaz n'heïnt bed er zell
Da voti, da gomz a dû vit vad ar bobl izel,
Ag hirie, gwelet, en Franz ma c'ha mad war an traou
N'ëo ked grass da Zuroskoat na markiz Rozabaou.

25

Ar re-man na gleskont ken met lorc'h ag enoriou !
Kass an dud de n'em drailla war bark ar brezellou ;
Lec'h Kergezec, er c'hontrol, deud eon d'ar Republic,
Nê ket vit tenna enor na lorc'h a bolitic :

26

Ma vije deud met vit klask bez' eun deïz deputé
N'eo met chom vit êrûout ebarz en he goste :
Eun den a c'hallout ker braz, gant kement a dalant,
'Vije er penn hûella 'tœz paotret an arc'hant ! !

IV

27

Met Kergezec so den eoù ag eun den a galon
Ma trôaez prim 'despet dë ebarz en hent gwirion ;
Deud ëo demp heb marc'hata, he galon war he zorn
Gant eur garante ker braz, tom evel tan eur forn :

28

Karout a raeffe digoll an drouk, ar gaou bed gret
Gant he ligne d'ar bobl kaez en amzer dremenet,
'N'eur voti lezennou mad gant al labourërien ;
Harpa stard ar re vihan, dreist holl ar goërijen.

29

Ma vez hanvet deputé, kredit c'hardiamant,
A veffe gwelet dustu er vro-man chanchamant ;
A pa deu d'ar Republic eun den ar sort dezan,
Hom dever ëo, mignonet, voti a bez gantan.

30

Ar muian gwestl ëo ar re 'deu fran diwar ho roll,
Rag n'hellont lez kanet an amzer dont da gall ;
Yaouank, nerzuz, leun a dan ! gant ideoù neve
Ker gezec 'gerzo dispont war hent ar wirione.

31

Eun den lëal eveltan, karget a c'hoantëgez,
N'eo ked deud d'ar Republic vit ober treïtourez,
Er c'hontrol, c'hoaz, a viskoaz ar zurra ëo ar re
E n'em ro d'ar bobl izel 'veltan korf ag ênc !

32

Gwelet a neuz gant anken penaoz ar Vrëtonet
Zo pell-zo dindan ar bec'h dre n'heïnt sklaerijennet,
A penaoz m'haïnt c'hoaz, siwaz ! dindan aon o veva
Deuz ar bern tud didalve a renkont da vaga.

33

Neuze rezolvet a grenn e trôaz keïn d'ar stâl
Lëc'h neuz ken met tud fallag azenet o vragal,
Vit diskwill ho doare kam, diskwell d'he genvrôiz
No deuz mann-vad da c'hortoz a beurz tud a iliz.

34

Kredit, benn nac'h he kerent he vignonet a grenn !
Denn yaouank-flam eveltan, n'eo pœlder en he benn :
Klaskit eun all, 'gaofot ked ! a lerit stard goude
Neuz ked muioc'h gwestl er Vro da veza deputé.

35

Aboe neuz diskwellet sklaer dre gomz ag obero
En Treger ag el lëc'h all e kerz ag e kerzo !
Vel konseiller general e laez eun arouden
Karget a vadelezou 'roï frœz da virviken !

36

Vel pob gwir Republiken, he klasko dionl bob tro
Laket dre lezenno fur mad an traou war ar Vro ;
Justis, liberte (1) d'an holl da gerzet war ar mad ;
Digall pob hini ervez he c'hallout ag he stad.

V

37

Republikanet Gwengam o deuz en dibabet
Vel den talvouduz meurbed, komzer leun a speret (2) ;
Konta 'reont, mignonet, warnoc'h *tout* benn em berr ;
Ho torn war ho konsianz, grit breman ho tever ?

38

Da c'hortoz kanit ma zon, a deïz ar votadec,
Dispont, joauz, sonn ar penn ! Votomp gant Kergezec !
Demp araok vel el lec'h all, na chomomp ken war lërc'h
Dindan baniel Duroskoat da lipet ar zac'h-kerc'h (! ?)

39

Rak biken heman, c'hwi 'oar, n'a tud he gostezen,
N'hello ober tanfelt vad 'vitomp, labourërien ;
Lëc'h Kergezek vo dalc'h-mad chilaouet he gomjo
Gant ar Gouarnamant so, a chomo, kaer a vo !

40

'Tro dei en deïz-se, paotret ! ne dâl ked marc'hata ;
Votomp gant an n'heb so gwestl d'hom difen, d'hom harpa :
Holl araok ! gant Kergezec, vit ma trec'ho prestic,
Dre holl em bro Breiz-Izel, drapo ar Republic !

(1) « Frankiz, kaldet d'an holl » ; (2) orateur.

Guingamp, imp. Pierre Le Goaziou

Ch. ROLLAND.